

Ogólne warunki grupowego ubezpieczenia emerytalnego POGODNA JESIEŃ

Kod warunków: PJGP31 ubezpieczenie grupowe
PJKP31 ubezpieczenie kontynuowane

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia stosuje się do umów grupowego ubezpieczenia emerytalnego Pogodna Jesień oraz ubezpieczeń indywidualnie kontynuowanych.

§ 2

Użyte w ogólnych warunkach ubezpieczenia określenia oznaczają:

- 1) **alokowana składka** – część składki pomniejszona o opłatę z tytułu alokacji składki przeznaczona na nabycie udziałów jednostkowych,
- 2) **dzień wyceny** – dzień, w którym ustalana jest wartość funduszu,
- 3) **fundusz** – ubezpieczeniowy fundusz kapitałowy stanowiący wydzieloną rachunkowo oraz odrębnie inwestowaną część aktywów PZU Życie SA tworzoną z alokowanych składek, zarządzany według określonej strategii inwestycyjnej określonej w regulaminie,
- 4) **jednostka obsługująca ubezpieczenie** – podmiot prowadzący centralną obsługę ubezpieczenia Pogodna Jesień,
- 5) **okres odpowiedzialności PZU Życie SA** – czas trwania odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego wyznaczony przez daty początku i końca odpowiedzialności,
- 6) **polisa** – dokument potwierdzający zawarcie umowy pomiędzy ubezpieczającym a PZU Życie SA oraz warunki tej umowy,
- 7) **przeniesienie środków** – przeniesienie pomiędzy funduszami części lub całości środków zgromadzonych na rachunku udziałów polegające na umorzeniu udziałów jednostkowych w jednym funduszu i nabycie udziałów jednostkowych w innym funduszu,
- 8) **PZU Życie SA** – Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna,
- 9) **rachunek udziałów** – indywidualny rachunek ubezpieczonego, na którym prowadzona jest ewidencja udziałów jednostkowych,
- 10) **regulamin** – regulamin funduszy Pogodna Jesień, stanowiący załącznik do ogólnych warunków ubezpieczenia,
- 11) **ubezpieczający** – podmiot, który zawarł umowę ubezpieczenia grupowego lub osobę fizyczną, która zawarła umowę ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego z PZU Życie SA,
- 12) **ubezpieczony** – osobę fizyczną, pozostającą w stosunku prawnym z ubezpieczającym, w szczególności w stosunku zatrudnienia bądź członkostwa, bądź innym zaakceptowanym przez PZU Życie SA, która przystąpiła do ubezpieczenia lub osobę fizyczną indywidualnie kontynuującą ubezpieczenie, której życie jest przedmiotem ubezpieczenia,
- 13) **udziały jednostkowe** – jednostki o równej wartości, na które został podzielony fundusz, służące do ustalenia wartości rachunku udziałów ubezpieczonego oraz udziału ubezpieczonego w danym funduszu,
- 14) **umowa** – umowę ubezpieczenia grupowego lub indywidualnie kontynuowanego zawartą na wniosek ubezpieczającego na podstawie ogólnych warunków ubezpieczenia,
- 15) **uposażony** – podmiot wskazany na piśmie przez ubezpieczonego jako uprawniony do otrzymania świadczenia w razie śmierci ubezpieczonego,
- 16) **wartość funduszu** – łączną wartość aktywów danego funduszu, wyliczoną zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie,
- 17) **wartość rachunku udziałów** – łączną wartość udziałów jednostkowych zaewidencjonowanych na rachunku

udziałów wyliczaną jako sumę iloczynów liczby udziałów jednostkowych każdego z funduszy oraz wartości tych udziałów jednostkowych z dnia wyceny,

- 18) **wartość udziału jednostkowego** – wartość danego funduszu podzieloną przez liczbę udziałów jednostkowych zgromadzonych w danym funduszu w dniu wyceny,
  - 19) **wiek emerytalny** – dzień, będący rocznicą początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego, przypadający w roku, w którym ukończy on, w przypadku kobiet – 60. rok życia, a w przypadku mężczyzn – 65. rok życia, z zastrzeżeniem § 6,
  - 20) **wiek ubezpieczonego** – wiek ubezpieczonego ustalony jako różnica lat pomiędzy aktualnym rokiem kalendarzowym a rokiem urodzenia ubezpieczonego.
2. W zasadach ustalania świadczeń należnych z tytułu umowy nie ma zastosowania stopa techniczna.

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest życie ubezpieczonego.
2. Ubezpieczenie prowadzone jest z funduszem, w ramach którego są gromadzone i inwestowane alokowane składki na zasadach określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia.

§ 4

Zakres ubezpieczenia obejmuje następujące zdarzenia:

- 1) osiągnięcie przez ubezpieczonego wieku emerytalnego w okresie odpowiedzialności PZU Życie SA,
- 2) śmierć ubezpieczonego w okresie odpowiedzialności PZU Życie SA.

§ 5

Na wniosek ubezpieczającego za zgodą PZU Życie SA umowa może być rozszerzona o ubezpieczenia dodatkowe.

ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU UMOWY

§ 6

1. PZU Życie SA z tytułu umowy wypłaca następujące świadczenia, w przypadku:
  - 1) osiągnięcia przez ubezpieczonego wieku emerytalnego – wartość rachunku udziałów,
  - 2) śmierci ubezpieczonego – sumę ubezpieczenia.
2. Na wniosek ubezpieczonego wiek emerytalny może ulec:
  - 1) obniżeniu – w przypadku nabycia przez ubezpieczonego potwierdzonych decyzją właściwego organu uprawnień do:
    - a) świadczeń emerytalnych lub rentowych z ubezpieczenia społecznego albo
    - b) świadczenia przedemerytalnego,
  - 2) podwyższeniu w przypadku, gdy ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny, a ubezpieczający przekazuje za niego składki.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA GRUPOWEGO I PRZYSTĘPOWANIE DO UBEZPIECZENIA

§ 7

1. Podstawą zawarcia umowy ubezpieczenia grupowego jest przekazanie kwoty na poczet pierwszej składki i złożenie

następujących dokumentów:

- 1) wniosku o zawarcie umowy,
  - 2) deklaracji przystąpienia,
  - 3) wykazu osób, za które przekazano kwoty na poczet pierwszej składki,
  - 4) potwierdzenia przekazania kwoty na poczet pierwszej składki,
  - 5) innych dokumentów – na życzenie PZU Życie SA.
2. Przed złożeniem wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia grupowego PZU Życie SA przekazuje podmiotowi, który zamierza zawrzeć umowę, ogólne warunki ubezpieczenia oraz obowiązujące formularze.
  3. PZU Życie SA może odmówić zawarcia umowy ubezpieczenia grupowego. W tym przypadku PZU Życie SA zwraca ubezpieczającemu wpłacone kwoty na poczet pierwszej składki w pełnej wysokości.
  4. PZU Życie SA potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia grupowego polisą.
  5. Umowę ubezpieczenia grupowego uważa się za zawartą z chwilą doręczenia polisy ubezpieczającemu, przy czym odpowiedzialność PZU Życie SA w stosunku do poszczególnych ubezpieczonych rozpoczyna się nie wcześniej niż w terminie ustalonym zgodnie z § 24.

§ 8

1. Wraz z zawarciem umowy ubezpieczenia grupowego i w trakcie jej trwania do ubezpieczenia może przystąpić osoba, która spełnia wymogi określone w umowie i nie osiągnęła wieku emerytalnego.
2. Osoba przystępująca do ubezpieczenia składa deklarację przystąpienia.
3. PZU Życie SA ma prawo odmówić zgody na przystąpienie do ubezpieczenia, o czym poinformuje ubezpieczającego na piśmie.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA INDYWIDUALNIE KONTYNUOWANEGO

§ 9

1. Prawo do indywidualnego kontynuowania ubezpieczenia w ramach odrębnej umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego, w której odpowiednie zastosowanie mają niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia, przysługuje ubezpieczonemu:
  - 1) w każdym przypadku za zgodą PZU Życie SA,
  - 2) w przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia grupowego, w okresie wypowiedzenia,
  - 3) gdy ubezpieczający zaprzestaje przekazywania składek za ubezpieczonego.
2. Prawo do indywidualnego kontynuowania nie przysługuje osobie, która osiągnęła wiek emerytalny.

§ 10

1. Umowa ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego jest zawierana na rzecz osoby, której przysługuje prawo do indywidualnego kontynuowania ubezpieczenia.
2. Podstawą zawarcia umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego jest złożenie przez osobę fizyczną, która zamierza zawrzeć umowę, wniosku o zawarcie umowy.
3. Przed złożeniem wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego PZU Życie SA przekazuje osobie fizycznej, która zamierza zawrzeć umowę, ogólne warunki ubezpieczenia oraz obowiązujące formularze.
4. PZU Życie SA potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego polisą.
5. Umowę ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego uważa się za zawartą z chwilą doręczenia polisy ubezpieczającemu, z zachowaniem początku odpowiedzialności ustalonego w ubezpieczeniu grupowym zgodnie z § 24.
6. W ramach umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego prowadzony jest ten sam rachunek udziałów ubezpieczonego, który został utworzony w ramach ubezpieczenia grupowego.

CZAS TRWANIA UMOWY

§ 11

Umowa zawierana jest pomiędzy PZU Życie SA a ubezpieczającym na czas nieokreślony.

ODSTĄPIENIE OD UMOWY

§ 12

1. Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy w terminie 30 dni, a w przypadku gdy jest przedsiębiorcą, w terminie 7 dni od zawarcia umowy.
2. W przypadku odstąpienia od umowy ubezpieczenia grupowego PZU Życie SA zwraca ubezpieczającemu całą składkę.

3. W przypadku odstąpienia od umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego PZU Życie SA:

- 1) zwraca ubezpieczającemu całą składkę wpłaconą w czasie trwania umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego,
- 2) prowadzi rachunek udziałów ubezpieczonego na zasadach określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, z zachowaniem do tychczasowego zakresu ubezpieczenia i początku odpowiedzialności.

WYPOWIEDZENIE UMOWY

§ 13

1. Umowa może być w każdym czasie wypowiedziana przez ubezpieczającego na piśmie z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia. Okres wypowiedzenia rozpoczyna się pierwszego dnia miesiąca następującego bezpośrednio po miesiącu, w którym PZU Życie SA otrzymał oświadczenie o wypowiedzeniu.
2. W przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczony w okresie wypowiedzenia ma prawo do:
  - 1) dokonania całkowitego wykupu ubezpieczenia, jeżeli od daty początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego upłynęły dwa lata, albo
  - 2) indywidualnego kontynuowania ubezpieczenia – w przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia grupowego.

PRAWA I OBOWIĄZKI STRON

§ 14

1. Ubezpieczający ma prawo przenieść, w całości lub w części, prawa i obowiązki z umowy na inny podmiot. W przypadku przeniesienia praw i obowiązków na inny podmiot z chwilą przeniesienia podmiot ten staje się ubezpieczającym. Umowa przeniesienia praw i obowiązków powinna być pod rygorem nieważności zaakceptowana pisemnie przez PZU Życie SA.
2. Ubezpieczający jest obowiązany:
  - 1) informować PZU Życie SA o zmianie wszelkich danych dotyczących ubezpieczającego, ubezpieczonych oraz uposażonych,
  - 2) przekazywać do PZU Życie SA składki,
  - 3) przekazywać ubezpieczonemu, w ustalony przez ubezpieczającego sposób, informacje dotyczące zmiany warunków umowy lub zmiany prawa właściwego dla umowy, przed wyrażeniem przez ubezpieczającego zgody na dokonanie takich zmian, z określeniem wpływu tych zmian na wartość świadczeń przysługujących z tytułu umowy,
  - 4) przekazywać inne dokumenty niezbędne do prawidłowej realizacji umowy – na życzenie PZU Życie SA.
3. Niezależnie od obowiązków określonych w ust. 2, ubezpieczający w ubezpieczeniu grupowym jest obowiązany:
  - 1) udostępnić ubezpieczonym, przed odebraniem od nich deklaracji przystąpienia, obowiązujące ogólne warunki ubezpieczenia wraz z załącznikami,
  - 2) przechowywać deklaracje przystąpienia złożone przez ubezpieczonych, a zwracane przez PZU Życie SA po zawarciu umowy lub przystąpieniu nowych ubezpieczonych, zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawa, w szczególności w zakresie ochrony danych osobowych i tajemnicy ubezpieczeniowej,
  - 3) w przypadku składek pochodzących ze środków finansowych ubezpieczonych przekazywać do PZU Życie SA w terminie 7 dni od daty ich potrącenia lub wpłacenia przez ubezpieczonych,
  - 4) przekazywać PZU Życie SA, jednocześnie z przekazaniem składki, odpowiednie wykazy ubezpieczonych,
  - 5) wyznaczyć osobę odpowiedzialną za wykonywanie umowy przez ubezpieczającego oraz poinformować ubezpieczonych i PZU Życie SA o wyznaczeniu oraz każdej zmianie takiej osoby,
  - 6) informować ubezpieczonych o ich uprawnieniach do indywidualnego kontynuowania ubezpieczenia oraz udzielać pomocy w dopełnieniu formalności związanych z zawarciem przez ubezpieczonego umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego.

§ 15

1. Ubezpieczony ma prawo:
  - 1) wskazać i zmienić uposażonych,
  - 2) określić i zmienić podział składki,
  - 3) dokonywać przeniesienia środków,
  - 4) dokonać całkowitego lub częściowego wykupu.
2. Ubezpieczony jest obowiązany zgłaszać ubezpieczającemu zmiany wszelkich danych swoich i uposażonych zawartych w deklaracji przystąpienia.

§ 16

1. PZU Życie SA ma prawo do:
  - 1) pobierania z tytułu umowy następujących opłat:

- a) z tytułu odpowiedzialności PZU Życie SA na wypadek śmierci ubezpieczonego,
  - b) z tytułu alokacji składki,
  - c) administracyjnej,
  - d) z tytułu zarządzania danym funduszem,
- 2) pobierania dodatkowych opłat w przypadku:
    - a) dokonania wykupu – opłata likwidacyjna,
    - b) zmiany podziału składki pomiędzy funduszami,
    - c) przeniesienia środków,
    - d) przekazania informacji rocznej i informacji półrocznej o funduszach funkcjonujących w ramach umowy.
2. PZU Życie SA w ubezpieczeniu grupowym ponadto ma prawo do kontrolowania wykonywania przez ubezpieczającego obowiązków wynikających z umowy oraz udzielania wytycznych w tym zakresie.
  3. PZU Życie SA jest obowiązany:
    - 1) prawidłowo i terminowo wykonywać zobowiązania przewidziane umową,
    - 2) przekazywać ubezpieczającemu, a ubezpieczonemu na jego żądanie, pisemne informacje dotyczące zmiany warunków umowy lub zmiany prawa właściwego dla umowy, przed dokonaniem takich zmian, z określeniem wpływu tych zmian na wartość świadczeń przysługujących z tytułu umowy,
    - 3) przekazywać ubezpieczającemu informację dotyczącą zmiany opłat i wysokości minimalnych składek oraz minimalnej wartości rachunku udziałów po dokonaniu częściowego wykupu,
    - 4) przekazywać ubezpieczającemu wykaz aktualnie dostępnych funduszy oraz informować o zmianach w tym zakresie,
    - 5) przekazywać ubezpieczającemu i ubezpieczonemu, co najmniej raz w roku, informację o wartości rachunku udziałów,
    - 6) ogłaszać, nie rzadziej niż raz w roku, wartości udziałów jednostkowych funduszy, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
    - 7) sporządzać i publikować roczne i półroczne sprawozdania funduszy, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
    - 8) informować ubezpieczającego lub ubezpieczonego o zajściu zdarzeń objętych odpowiedzialnością PZU Życie SA, jeżeli zdarzenie zostało zgłoszone do PZU Życie SA, a osoby te nie są osobami występującymi z tym zgłoszeniem,
    - 9) informować osobę występującą z roszczeniem, pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia zobowiązania, jeżeli jest to niezbędne do prowadzenia dalszego postępowania,
    - 10) informować pisemnie osobę występującą z roszczeniem o przyczynach niemożności jego zaspokojenia,
    - 11) udostępniać ubezpieczającemu, ubezpieczonemu oraz osobie występującej z roszczeniem informacje i dokumenty, które miały wpływ na ustalenie odpowiedzialności PZU Życie SA lub wysokość zobowiązania, z zastrzeżeniem ust. 4.
  4. PZU Życie SA zastrzega sobie prawo niedostępiania informacji i dokumentów, których udostępnianie byłoby sprzeczne z obowiązującymi przepisami prawa.

ZMIANA UMOWY

§ 17

1. Zmiany w umowie są dokonywane w drodze rokowań, w trybie ofertowym bądź w inny przewidziany ogólnie obowiązującymi przepisami prawa sposób i potwierdzane w formie pisemnej.
2. PZU Życie SA może zaproponować nową wysokość minimalnych składek, kwot oraz opłat, o których mowa w umowie ubezpieczenia, o czym poinformuje ubezpieczającego najpóźniej w terminie 60 dni przed dniem wejścia w życie proponowanej zmiany. Powyższa zmiana nie może być wyższa od większego ze wskaźników:
  - 1) wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych lub
  - 2) wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej
 ogłaszanych przez GUS za okres od poprzedniego ustalenia przez PZU Życie SA wysokości opłat. W przypadku braku zgody na zaproponowaną zmianę ubezpieczającemu przysługuje prawo do pisemnego wypowiedzenia umowy ubezpieczenia ze skutkami zawartymi w ogólnych warunkach ubezpieczenia, z zastrzeżeniem, że umowa rozwiązuje się z dniem wejścia w życie zmiany. Ubezpieczający jest zobowiązany złożyć do PZU Życie SA stosowne oświadczenie dotyczące wypowiedzenia umowy nie później niż 14 dni przed datą wejścia w życie zaproponowanej zmiany.

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 18

1. Sumę ubezpieczenia stanowi:
  - 1) wartość rachunku udziałów oraz

- 2) dodatkowa kwota w wysokości 10 % wartości rachunku udziałów, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Wysokość dodatkowej kwoty nie może przekroczyć maksymalnej kwoty określonej we wniosku o zawarcie umowy potwierdzonej w polisie.

SKŁADKA I OPŁATY

§ 19

1. Składka może pochodzić ze środków finansowych ubezpieczającego lub ubezpieczonego.
2. Składkę oraz kwotę przekazaną na poczet pierwszej składki uważa się za przekazaną z chwilą uznania rachunku bankowego wskazanego przez PZU Życie SA.

§ 20

1. Wysokości minimalnych składek określone są we wniosku o zawarcie umowy i potwierdzone polisą.
2. Ubezpieczający lub ubezpieczony za pośrednictwem ubezpieczającego mogą dokonywać wpłat dodatkowych.

§ 21

1. Wysokość opłat określona jest we wniosku o zawarcie umowy i potwierdzona w polisie, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Opłata z tytułu zarządzania danym funduszem, opłata z tytułu odpowiedzialności na wypadek śmierci ubezpieczonego, opłata za zmianę podziału składki pomiędzy funduszami, opłata za przeniesienie środków, opłata za przekazanie informacji rocznej i informacji półrocznej o funduszach funkcjonujących w ramach umowy oraz sposób ich pobierania określone są w regulaminie.
3. Opłaty z tytułu umowy pobierane są:
  - 1) ze składki – każdorazowo przy przekazaniu składki – w przypadku opłaty z tytułu alokacji składki,
  - 2) z funduszu – na każdy dzień wyceny – w przypadku opłaty za zarządzanie danym funduszem oraz opłaty z tytułu odpowiedzialności PZU Życie SA na wypadek śmierci ubezpieczonego,
  - 3) z rachunku udziałów – poprzez umorzenie części udziałów jednostkowych – miesięczna opłata administracyjna, opłata za przekazanie informacji rocznej i informacji półrocznej o funduszach funkcjonujących w ramach umowy, opłata za zmianę podziału składki pomiędzy funduszami,
  - 4) poprzez potrącenie z kwoty:
    - a) wykupu – opłaty likwidacyjnej,
    - b) przenoszonych środków – w przypadku opłaty za przeniesienie środków.
4. PZU Życie SA zastrzega sobie prawo do obniżenia wysokości poszczególnych opłat lub ich zawieszania na podstawie jednostronnej decyzji; taka decyzja PZU Życie SA nie stanowi zmiany umowy.

FUNDUSZE

§ 22

1. Zasady funkcjonowania funduszy określa regulamin.
2. Wykaz oferowanych funduszy znajduje się w regulaminie.
3. W czasie obowiązywania umowy PZU Życie SA może tworzyć nowe fundusze bądź likwidować fundusze istniejące, co nie stanowi zmiany umowy.
4. Warunki likwidacji funduszu zostały określone w regulaminie.

§ 23

1. Pierwsza alokowana składka zamieniana jest na udziały jednostkowe w dniu początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego.
2. Kolejne alokowane składki w ubezpieczeniu grupowym są zamieniane na udziały jednostkowe w dniu najbliższej wyceny przypadającym po przekazaniu do jednostki obsługującej ubezpieczenie kolejnej składki wraz z wykazem składek osób, za które została przekazana składka, z tym że nie wcześniej niż po upływie 2 dni po spełnieniu powyższych warunków.
3. Kolejne alokowane składki w ubezpieczeniu indywidualnie kontynuowanym są zamieniane na udziały jednostkowe w dniu najbliższej wyceny przypadającym po przekazaniu do jednostki obsługującej ubezpieczenie kolejnej składki z tym że nie wcześniej niż po upływie 2 dni po spełnieniu powyższego warunku.
4. Przeniesienie środków następuje w dniu najbliższej wyceny przypadającym po przekazaniu do jednostki obsługującej ubezpieczenie dyspozycji o przeniesieniu środków z tym że nie wcześniej niż po upływie 2 dni po spełnieniu powyższego warunku.

POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU ŻYCIE SA

§ 24

1. Odpowiedzialność PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego rozpoczyna się w dniu najbliższej wyceny przypadającym po łącznym spełnieniu poniższych warunków:
  - 1) otrzymaniu przez jednostkę obsługującą ubezpieczenie deklaracji przystąpienia,
  - 2) przekazaniu kwoty na poczet pierwszej składki,
  - 3) otrzymaniu przez jednostkę obsługującą ubezpieczenie wykazu osób, za które przekazano kwotę na poczet pierwszej składki,
  - 4) otrzymaniu przez jednostkę obsługującą ubezpieczenie potwierdzenia przekazania kwoty na poczet pierwszych składek, z tym że nie wcześniej niż po upływie 2 dni po spełnieniu powyższych warunków.
2. Odpowiedzialność PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego rozpoczyna się nie wcześniej niż w dniu wyceny, wskazanym w polisie ubezpieczenia grupowego jako początek ubezpieczenia, ustalonym zgodnie z ust. 1.
3. Początek ubezpieczenia w ubezpieczeniu grupowym przypada w dniu, w którym zgodnie z ust. 1, rozpoczyna się odpowiedzialność PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonych, którzy przystąpili do ubezpieczenia wraz z zawarciem umowy.
4. PZU Życie SA potwierdza początek odpowiedzialności w stosunku do ubezpieczonego w ubezpieczeniu grupowym w indywidualnym potwierdzeniu.
5. Początkiem odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego w ubezpieczeniu indywidualnie kontynuowanym jest początek odpowiedzialności PZU Życie SA ustalony dla ubezpieczonego w ubezpieczeniu grupowym.
6. PZU Życie SA potwierdza początek ubezpieczenia i początek odpowiedzialności w stosunku do ubezpieczonego w ubezpieczeniu indywidualnie kontynuowanym w polisie ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego.

§ 25

Odpowiedzialność PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego kończy się w dniu zaistnienia którejkolwiek z poniższych okoliczności:

- 1) otrzymania przez PZU Życie SA oświadczenia o odstąpieniu od umowy ubezpieczenia grupowego,
- 2) śmierci ubezpieczonego,
- 3) osiągnięcia wieku emerytalnego,
- 4) otrzymania przez jednostkę obsługującą ubezpieczenie wniosku o dokonanie całkowitego wykupu,
- 5) spadku wartości rachunku udziałów do zera,
- 6) upływu okresu wypowiedzenia umowy, chyba że w przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia grupowego został złożony wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego.

OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU ŻYCIE SA

§ 26

Jeżeli śmierć ubezpieczonego nastąpiła:

- 1) wskutek samobójstwa ubezpieczonego, popełnionego w okresie pierwszych dwóch lat od początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego,
- 2) w wyniku działań wojennych lub udziału w masowych rozruchach społecznych,

PZU Życie SA wypłaca wyłącznie kwotę całkowitego wykupu, o której mowa w § 32 ust. 1.

UPRAWNIENI DO ŚWIADCZENIA

§ 27

1. W przypadku śmierci ubezpieczonego prawo do świadczenia przysługuje uposażonemu.
2. W przypadku osiągnięcia wieku emerytalnego prawo do świadczenia przysługuje ubezpieczonemu.

§ 28

1. Ubezpieczony wyznacza uposażonych w deklaracji przystąpienia.
2. Ubezpieczony ma prawo w każdym czasie zmienić uposażonych.

§ 29

1. W przypadku, gdy ubezpieczony wskazał kilku uposażonych, a niektórzy spośród nich zmarli przed śmiercią ubezpieczonego lub utracili prawo do świadczenia, wówczas przypadająca im część świadczenia zostaje

rozdzielona pomiędzy pozostałych uposażonych proporcjonalnie do ich udziału w świadczeniu.

2. Jeżeli ubezpieczony nie wskazał uposażonego albo gdy wszyscy uposażeni zmarli przed śmiercią ubezpieczonego lub utracili prawo do świadczenia, wówczas świadczenie przysługuje członkom rodziny ubezpieczonego według kolejności pierwszeństwa:
  - 1) małżonek w całości,
  - 2) dzieci w częściach równych,
  - 3) rodzice w częściach równych,
  - 4) inni ustawowi spadkobiercy ubezpieczonego w częściach równych.

§ 30

Świadczenie nie przysługuje osobie, która umyślnie przyczyniła się do śmierci ubezpieczonego.

WYKUP UBEZPIECZENIA

§ 31

1. Ubezpieczony ma prawo do całkowitego lub częściowego wykupu ubezpieczenia.
2. Prawo do całkowitego lub częściowego wykupu ubezpieczenia przysługuje ubezpieczonemu po upływie dwóch lat od początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do tego ubezpieczonego.

§ 32

1. Kwotę całkowitego wykupu ubezpieczenia stanowi wartość rachunku udziałów ubezpieczonego.
2. Częściowego wykupu ubezpieczenia dokonuje się poprzez odliczenie z rachunku udziałów odpowiedniej liczby udziałów jednostkowych w funduszu.
3. Ubezpieczony ma prawo do corocznego częściowego wykupu ubezpieczenia bez potrącenia opłaty likwidacyjnej. Wysokość corocznego wykupu nie może przekroczyć 10% wartości rachunku udziałów ubezpieczonego, ustalonej w dniu wyceny, następującym bezpośrednio po poprzedniej rocznicy początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego.
4. Kwota zwolniona od opłaty likwidacyjnej nie podlega kumulacji w kolejnych latach.
5. Wartość rachunku udziałów po dokonanych częściowym wykupie nie może być niższa od wartości minimalnej.

WYKONANIE ZOBOWIĄZAŃ

§ 33

Zgłaszając roszczenie o wykonanie zobowiązania wnioskujący składa do PZU Życie SA:

- 1) wypełniony formularz zgłoszenia roszczenia,
- 2) w przypadku śmierci ubezpieczonego dodatkowo:
  - a) akt zgonu,
  - b) kartę zgonu ubezpieczonego albo – jeżeli jej uzyskanie nie jest możliwe – dokumentację medyczną stwierdzającą przyczynę śmierci ubezpieczonego, jeżeli śmierć ubezpieczonego nastąpiła w pierwszych dwóch latach od początku odpowiedzialności w stosunku do ubezpieczonego,
- 3) w przypadku obniżenia wieku emerytalnego dodatkowo – decyzję właściwego organu o nabyciu uprawnień do:
  - a) świadczeń emerytalnych lub rentowych z ubezpieczenia społecznego albo
  - b) świadczenia przedemerytalnego,
- 4) inne dokumenty niezbędne do stwierdzenia zasadności roszczenia – na życzenie PZU Życie SA.

§ 34

1. Ustalenie kwoty należnego świadczenia z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego w przypadku jego zmiany lub wykupu ubezpieczenia następuje w dniu najbliższej wyceny przypadającym po otrzymaniu przez jednostkę obsługującą ubezpieczenie kompletu wymaganych dokumentów, z tym że nie wcześniej niż po upływie 2 dni po spełnieniu powyższego warunku.
2. Ustalenie kwoty należnego świadczenia z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego następuje w najbliższym dniu wyceny przypadającym po osiągnięciu przez ubezpieczonego wieku emerytalnego.
3. Ustalenie kwoty należnego świadczenia z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego w przypadku jego podwyższenia następuje w najbliższym dniu wyceny przypadającym po upływie 12 miesięcy od dnia przekazania ostatniej składki, o ile ubezpieczony nie wystąpił przed upływem tego terminu, z roszczeniem o wykonanie zobowiązania.
4. W przypadku wypowiedzenia umowy, jeżeli ubezpieczonemu przysługuje prawo do wykupu ubezpieczenia, a nie złożył on dyspozycji, ustalenie

kwoty całkowitego wykupu ubezpieczenia następuje w najbliższym dniu wyceny przypadającym po upływie okresu wypowiedzenia umowy.

5. Ustalenie kwoty należnego świadczenia z tytułu śmierci ubezpieczonego, z zastrzeżeniem § 18 ust. 2 oraz § 26, następuje na podstawie wartości rachunku udziałów ustalonej w dniu najbliższej wyceny przypadającym po otrzymaniu przez jednostkę obsługującą ubezpieczenie kompletu wymaganych dokumentów, z tym że nie wcześniej niż po upływie 2 dni po spełnieniu powyższego warunku. W przypadku umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego dodatkowa kwota ustalana jest na podstawie najniższej wartości rachunku udziałów z ostatnich 6 miesięcy.
6. W przypadku braku dyspozycji ubezpieczonego, co do sposobu wykonania zobowiązania, PZU Życie SA należne świadczenie lub wykup realizuje w wysokości kwoty ustalonej zgodnie z ust. 2 - 4 po otrzymaniu przez jednostkę obsługującą ubezpieczenie kompletu wymaganych dokumentów.

§ 35

1. PZU Życie SA wykonuje zobowiązania najpóźniej w terminie 30 dni od dnia otrzymania kompletu dokumentów uzasadniających wykonanie zobowiązań.
2. W przypadku, gdy wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego albo wysokości zobowiązania okazało się niemożliwe, PZU Życie SA wykonuje zobowiązanie w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe.
3. W przypadku osiągnięcia wieku emerytalnego przez ubezpieczonego lub wypowiedzenia umowy PZU Życie SA wykonuje zobowiązania najpóźniej w terminie 30 dni od osiągnięcia przez ubezpieczonego wieku emerytalnego lub po upływie okresu wypowiedzenia oraz otrzymaniu przez jednostkę obsługującą ubezpieczenie kompletu dokumentów uzasadniających wykonanie zobowiązania.

§ 36

1. Świadczenia lub wykup wypłacane są w formie jednorazowej w pełnej należnej kwocie.
2. Na wniosek uprawnionego za zgodą PZU Życie SA, całość lub część świadczenia zostanie przekazana na poczet składki z tytułu innego ubezpieczenia.

§ 37

1. W przypadku, gdy PZU Życie SA w związku z wykonaniem któregokolwiek ze zobowiązań wynikających z umowy obowiązane jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa pobrać i odprowadzić jakiegokolwiek kwoty, w tym w szczególności kwoty na poczet zobowiązań podatkowych osób uprawnionych, kwoty pobrane i odprowadzone przez PZU Życie SA pomniejszają kwoty stosownych wypłat płatnych przez PZU Życie SA na podstawie umowy.
2. Opodatkowanie zobowiązań PZU Życie SA regulują obowiązujące przepisy prawa dotyczące podatku dochodowego w szczególności przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

§ 38

Jeżeli świadczenie lub wykup nie przysługuje w całości lub w części PZU Życie SA informuje o tym niezwłocznie osobę występującą z roszczeniem, wskazując na okoliczności oraz podstawę prawną, uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wykonania zobowiązania.

§ 39

Wartość funduszu jest jedynym czynnikiem w metodach kalkulacji rezerw

techniczno-ubezpieczeniowych, który może mieć wpływ na zmianę wysokości świadczeń PZU Życie SA.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 40

Powództwo o roszczenia wynikające z umowy można wytoczyć przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego z umowy albo sąd właściwy według przepisów o właściwości ogólnej.

§ 41

W sprawach nie uregulowanych w ogólnych warunkach ubezpieczenia mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz inne stosowne przepisy prawa.

§ 42

1. Wszystkie powiadomienia, wnioski i oświadczenia, mające związek z umową, kierowane do PZU Życie SA, wymagają dla swej skuteczności zachowania formy pisemnej lub innej formy, na którą PZU Życie SA udzielił pisemnej zgody. Wszelkie powiadomienia, wnioski i oświadczenia kierowane do PZU Życie SA wywierają skutek prawny wobec PZU Życie SA z chwilą doręczenia, z zastrzeżeniem ust. 4.
2. Wszelkie dokumenty związane z umową powinny być wypełnione prawidłowo i całkowicie przy użyciu obowiązujących formularzy PZU Życie SA, podpisane przez uprawnione osoby i tylko w takim przypadku wywierają skutki określone w umowie.
3. Wszelkie zawiadomienia, oświadczenia i wnioski PZU Życie SA dotyczące umowy składane są na piśmie lub w innej dozwolonej prawem formie uzgodnionej z ubezpieczającym.
4. Strony obowiązane są informować się o każdej zmianie adresów. Powiadomienia wnioski i oświadczenia wysłane na ostatnio podany adres PZU Życie SA, ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uposażonego uznawane będą za skutecznie doręczone.

§ 43

1. Skargi i zażalenia mogą być wnoszone w formie pisemnej do każdej jednostki PZU Życie SA w sposób umożliwiający identyfikację osoby wnoszącej i przedmiotu skargi lub zażalenia.
2. Skargi i zażalenia są rozpatrywane przez jednostki terenowe wyższego szczebla lub Centralę PZU Życie SA zgodnie z zakresem ich działania.
3. PZU Życie SA rozpatruje skargę lub zażalenie niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 30 dni od daty otrzymania, i udziela pisemnej odpowiedzi, a w przypadku niemożności ich rozpatrzenia w powyższym terminie zawiadamia pisemnie wnoszącego z podaniem przyczyny zwłoki i nowego terminu rozpatrzenia.
4. Z tytułu umowy przysługuje prawo wniesienia skargi do Rzecznika Ubezpieczonych.

§ 44

1. Niniejsze ogólne warunki wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2007 roku i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych począwszy od 1 stycznia 2007 roku.
2. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia zostały zatwierdzone uchwałą nr UZ/451/2006 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie SA z dnia 14 listopada 2006 roku.